

Møte den 17. des

Skoleåret 2018- 2019 sendte Ringeby RK ut utvekslingsstudent Bård Ragnvald Johnsen Kleiven. Han kom hjem til Ringeby sist sommer, og denne kvelden var han i klubben for å fortelle om sitt opphold i Oregon, USA. Byen var Medford, og Rotaryklubben som var hans vertsklubb hadde samme navn som byen.

Oregon er en stat helt vest og langt nord i USA. Medford by har over 80.000 innbyggere, og ligger i Jackson County, ett godt stykke inn i landet. Høgde o.h. for Medford er over 400 m.

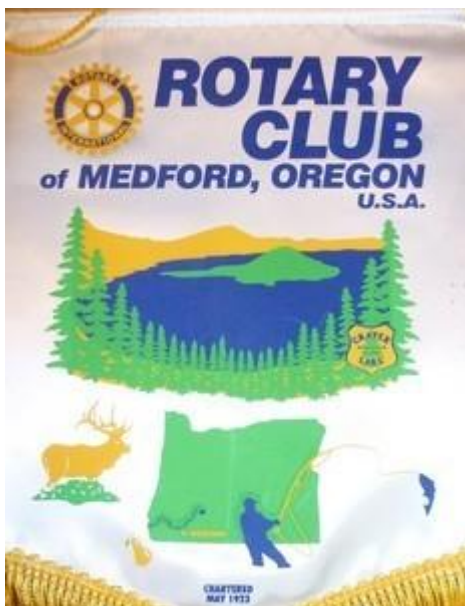
Bård kom over 10. aug, og flyttet inn til 1. vertsfamilie, hvor han ble i 3 mnd. Den første tiden blei preget av skogbranner, og også evakuering.

Etter både 1 måned og 3 måneder var det treff med andre rotarystudenter, som knyttet gode kontakter og vennskap, sannsynligvis også for fremtiden.

Under Thanksgiving i november var han på tur med vertsfam. til San Francisco og California.

Etter flytting til 2. vertsfamilie, og hvor det viste seg at det var en svært god

kontakt og trivsel begge veier, blei det søkt om og godtatt at han kunne være her resten av utvekslingsåret.

Sport i USA er organisert gjennom skolene, som også engasjerer trenerne. Bård spilte amerikansk fotball, og vil absolutt anbefale andre studenter til å engasjere i idrett, som gir mye både medmenneskelig, fysisk og sosialt.

Det er ikke tvil om at Bård opplevde mye under sitt utvekslingsår, og besøkte i alt 9 stater, helt over til Washington DC sammen med vertfamilien.

Det var avslutningstur med rotary i buss til sør i California (langt).

Skolen sluttet i mai, men han søkte og fikk forlenget oppholdet til ut på sommeren.

Han var overbegeistret for den muligheten og de opplevelser som Rotaryutvekslingen hadde gitt han, og kunne ikke får takket nok

for dette.

Vi kan bare ønske Bård lykke til videre i livet.

Ref: BjH

Møte den 10. des

Denne kvelden var avsatt til årets Rakfiskaften. I likhet med de siste årene, stilte Giax AS sin kantine til disposisjon. Neste års president, Nils Todal, hadde sammen med de andre medlemmene i klubbkomiteen, pyntet lokalet til fest. Nødvendige innkjøp var foretatt, ralfisken var på plass, fisket og gitt av klubbmedlem Jon Ødegård.

President Per Moen ønsket velkommen, og ga først et kort sammendrag fra klubbens siste styremøte, hvor følgende nevnes her;

* Klubben deltar med økonomisk støtte til prosjekt i Kenya, administrert av Raufoss RK. Ringebu bidrar med 1000 \$US.

* Utvekslingsstudent sendes ut neste år, og vi tar imot student på visse betingelser.

* Valg av president i klubben for rotaryåret 2021/2022. Det var tidligere valgt tre kandidater, og valget blant disse ble vunnet av **Svein Otto Olsen**, som med dette blir president i Ringebu RK for Rotaryåret 2021/2022.

Kvelden rakfisklag fortsatte på tradisjonelt vis, med god fisk og godt drikke, sanger og vitser/ historier, hvoretter kaffe og pepperkaker ble servert, mens loddselgerne gjorde sitt ytterste for å "loppe" medlemmene for penger. Overskuddet gis til POLIO+.

Klubbkomiteen ble takket for godt arrangement.

De som vil se noen bilder fra kvelden, kan klikke på linken under.

Ref: BjH

[Bilder fra Rakfisklaget.....](#)

Møte den 03. des

Kveldens foredrag hadde overskriften; *"Dei vidaregåande skulane i Oppland må innstille seg på endringer"*. Det var klubbens eget medlem, Torbjørn Torgersen, som disponerte kvelden.

Torbjørn har sin yrkesbakgrunn fra videregående skole (yrkesfag), og var rektor ved *Ringebu Videregående skule* så lenge denne eksisterte. (vedtak om nedleggelse i 1997)

Han har således sett både fordeler, bakdeler og problemer med utviklinga innen yrkesfag i den videregående skolen. Foredraget var stappfullt av faktaopplysninger, skolepolitikk og delvis personlige meninger om skolestruktur m.m., Jeg vil prøve å referere noen av dette, uten at dette gir noe fullgodt referat av foredraget.

*Vi har en skolestruktur som er dimensjonert for å håndtere langt flere elever enn det vi har. Denne utviklinga har pågått over svært lang tid.

*Hva slags skolemønster skal vi ha: Reine yrkes/ fagskoler, Bedriftsskole, Opplæring i bedrift+ lærlingskole, kombinerte skoler ????

*Elevene har alt for lite praktisk erfaring når de skal ut i bedrift, og overgangen blir ofte svært vanskelig. Dessuten kan de for lite praktisk arbeide, og mange bedrifter kvier seg for å ta imot lærlinger.

* Altfor lenge har vi holdt på med et opplegg der alle skolene helst skal ha alle tilbud.

*Oppland og Hedemark har ikke elevgrunnlag og økonomi til å opprettholde det tilbudet som blir gitt i dag. Det vil mest sannsynlig bli langt færre skoler i nærmeste fremtid.

*Bedre kommunikasjon med næringslivet i videste forstand, for å få bedre kartlegging av hva som etterspørres.

*Ringebu Vidaregåande som eksempel, av kartlegging og fag som syntes å være etterspurt, men likevel delvis sviktende elevgrunnlag.

Takk til Torbjørn for de tankene han frembragte.

Ref: BjH

Møte den 26. nov

Denne kvelden var kommuneergoterapeut Hanne Mette Aarnes på besøk i klubben, og hun hadde som tema : "Hjelpemidler i dagliglivet".

Det er nå lovpålagt at kommuner skal ha tilsatt ergoterapeut. I Ringebu er det nå 2.

Hverdagsterapi er aktivitetsrelatert, med mål om at den enkelte skal klare seg sjøl lengere.

Utlån av hjelpemidler, som er gratis,- er en del av dette.

Fylket har hjelpemiddelsentral på Gjøvik, har masse utstyr og gir rask service. Kommunen har også et hjelpemiddellager, med de vanligste hjelpemidler.

Type hjelpemidler kartlegges, behandlingsformer og rehabilitering godkjennes, og hjelp med søknadsprosess begynner gjerne i kommunen.

Såkalt velferdsteknologi, som trygghetsalarmer, komfyrvakt m.m. leies.

Aarnes var også inne på utbedringstilskudd, og bygningsmessige endringer, og finansieringsordninger for disse.

Hun pekte videre på at å orientere seniorenne, mens de enda er "oppegående", som svært viktig, og det er samlinger med sikte på dette.

Alt av hjelp og spørsmål knyttet til disse temaer, vil det være kommunen ved ergoterapeut som vil være et naturlig startsted.

Takk til Hanne Mette for et greit og orienterende foredrag.

Ref: BjH

Møte den 19. nov

Vi hadde i kveld besøk av professor Arne Torp, som hadde satt følgende tittel på sitt foredrag:

ETTERNAVNA VÅRE, - fra Astrup til Åstorp.

Torp startet med spørsmålet: Hvorfor er etternavn interessante?

De er interessante for språkhistoria, og de er arvelige. Etternavna startet som tilnavn, som personlige trekk, f.eks. Olav Digre, som yrkesbetegnelse som skomaker, smed osv., eller som stedstilhørighet, som Berg, Bakken, Haugen osv., men det vanligste i Norge var slektskapsforhold, som Einarsdatter, Bjørnson, osv.

I den siste navneloven fra 2002, om personnavn, alle skal ha et fornavn og ett etternavn, som enhver plikter å bruke.

Vi fikk høre om den store forskjellen det er mellom etternavn og bruken av disse i Norge, Sverige og Danmark, som nok kommer av tidspunktet for innføring av lovbestemt bruk.

Slik har Norge den absolutt største variasjonen i etternavn.

Navn som flere enn 200 personer bærer, kan tas som etternavn uten samtykke fra dem som allerede har det.

Vi fikk eksempler fra Danmark og Sverige som viser dette, samt eksempler og historie fra både Tyskland og England.

Takk til Arne Torp, som klarte å gjøre emnet interessant, og ga oss forståelsen for den store forskjellen vi kan se i navnebruken.

Ref: BjH

Møte den 12. nov

Presidentens møte

Orientering etter styremøte, hvor bl.a. deltagelse i nytt Kenyaprojekt var oppe. Prosjektet styres i regi av Raufoss RK, med Dalheim som prosjektleder: Styret anbefaler at klubben deltar i arbeidet med et bidrag på 1000 US \$.

Nytt prosjekt under planlegging:

WASH & Gardening in Schools» i Siaya County

Samarbeidsklubb i Kenya. - Bondo Rotary Club

Det er utpekt tre skoler: Boi Secondary School, St. Philips Primary School og Luoro Primary School. Dette er skoler som har store, nye platetak som kan ta imot store vannmengder. I tillegg ønsker dette prosjektet å bidra til ekstra vannforsyning til landsbyen med 2000 innbyggere. Alle midler går uavkortet til formålet.

Følgende var også tema for presidenten denne kvelden

*Månedens tema: TRF

*Det ble også foretatt nominasjon til president i klubben for rotaryåret 2021-22

*Medlemsutvikling

Ref: BjH

Møte den 05. nov

Kveldens program var; "Nytt fra Ringebu kommune", og det var Rådmann Per Lervåg, med nylig vedtatt tittel; Kommunedirektør, som besøkte oss denne kvelden.

Vi fikk høre litt opp politikeropplæringen, for både nyvalgte og gjenvalgte kommunepolitikere.

*Innledende del , 2 dager er avholdt

*Utfyllende økonomiopplæring 1. kv. 2020

*Bli kjent i egen kommune våren 2020

*Enkeltdager hvert år etter nærmere behov

I det nye kommunestyret er det nå 10 kvinner og 11 menn!

*Økonomiplan og årsbudsjett skal vedtas i møter den 19/11 og 17/12.

*Planstrategi skal vedtas innen ett år fra konstituering

*Delegasjonsreglement

Videre kunne Lervåg medelele en hyggelige tildelelse; *Mandag 4.november mottok Ringeby kommune «Best Practice Certificate» under en tredagers internasjonal konferanse i Maastricht, som samler de mest innovative offentlige institusjonene i Europa.*

Videre er Ringeby kommune godkjent miljøfyrtårnbedrift, og kommunen har redusert sitt "klimavtrykk" med 15 %.

I fortsettelsen en svært kort oppsummering fra Lervågs foredrag:

*Handlingsregel- Disposisjonsfond (sparekonto) Disposisjonsfond skal utgjøre min. 10% av driftsinntekter.

*Handlingsregel- Lånegjeld - og renterisiko vil legge beslag på betydelige midler I driftsbudsjettet og redusere kommunens handlingsrom

*Handlingsregel- Netto driftsresultat økonomisk handlingsrom skapes først og fremst av årlige driftsoverskudd.

*Økonomiutsikter og rammebetingelse, hvor nasjonale (regjeringens) prioriteringer ligger som føringer: Begrensninger av offentlige utgifter, endret inntektssystem, mer til de som fortjener det (vekstkommuner), økt statlig kontroll på inntekter/ beskatning i kraftsektoren, begrensninger i eiendomsskatteordningen.

*Planstrategi- planlegging med mer olan for planlegging i kommunestyreperioden

*Samfunnsutvikling

Lervåg var glad for at Ringeby kommune har tre attraksjoner/områder å bygge positiv utvikling på: Prestgarden og Stavkirka, Kvittfjell og W-cup der, Landsbyen Ringeby, med Bibliotek, Innovasjonssenter og Makerspace., Statens bymiljøpris til Landsbyen Ringeby i 2011

Attraktivitet med kunst,- Ringeby og Fåvang.

Takk til Lervåg for orienteringen.

Ref: BjH

Møte den 29. okt

Gunhild Aalstad fra Hunn-Gjøvik RK besøkte vår klubb denne kvelden, og programmet hadde overskriften; "Orientering om prosjekter i Kenya"

Gunnhild er AG i distriktet, og har vært i Kenya for egen regning og sett på de 2 gjennomførte prosjektene i Kenya som er gjennomført i samarbeid med Rotaryklubben Maseno. I vårt distrikt er det Raufoss RK som har "trukket lasset" med hele prosjektet.

I referatet fra møtet velger jeg å benytte stikkordene fra Gunhilds gjennomgang.

Dala Rieco Water & Sanitation in Schools

- Installasjon av vanntanker og bygging av Ecosantoalett ved to skoler + ett samfunnshus. i 2016. Har innstallert systemer for oppsamling av regnvann fra tak på 6 skoler. Hver skole har fått en 10 000 liters og en 5 000 liters vanntank. Ecosantoalett på hver skole, 7 dører på hver.

Tokammers doer med helt tette systemer som produserer bakteriefri gjødsel. Urin går i eget kammer, blandes med vann og brukes i skolehagene.

Klubbene som har vært med på prosjektet; - Raufoss, Østre Toten, Hadeland, Hadeland Syd og Jevnaker.

Dala Dala-Rieco Wash in Schools (Water, Sanitation, Hygiene)

- I tillegg til vanntanker og Ecosan ved 3 barneskoler, var opplæring i hygiene i fokus. (Raufoss, Nord-Odal, Hadeland Syd og Jevnaker + privat sponsor) Hver skole har utdannet en mannlig og en kvinnelig lærer som har hovedansvar for hygieneundervisningen. De har hjelp av to gutter og to jenter som har fått spesiell opplæring.

Resultater: Betjener 3- 4000 barn. Fraværet på skolene har gått ned med 40%. Karakteren på nasjonale prøver har forbedret seg betraktelig. *Rektorene på skolene sier at rent vann og bedre hygiene, har gitt bedre læring, bedre helse med mindre fravær og gladere barn.*

Nytt prosjekt under planlegging:

WASH & Gardening in Schools» i Siaya County

Samarbeidsklubb i Kenya. - Bondo Rotary Club

Det er utarbeidet et «Assessment» - et dokument som skal beskrive behov og grad av involvering av befolkningen. Dette dokumentet er et krav og er i orden.

Prosjektleder i Kenya: Alex Omino. Har også oppdrag i FN og FAO.

Raufoss Rotaryklubb har tilbudt assistanse til Alex Omino for å fylle ut søknaden som Bondo RR skal lage.

Det er utpekt tre skoler: Boi Secondary School, St. Philips Primary School og Luoro Primary School. Dette er skoler som har store, nye platetak som kan ta imot store vannmengder. I tillegg ønsker dette prosjektet å bidra til ekstra vannforsyning til landsbyen med 2000 innbyggere.

Gunhild har stor tro på dette nye prosjektet, fase 3, med Raufoss RK som prosjektansvarlig.

De kan vise til solid prosjektledelse i tidligere prosjekter

Alle midler går uavkortet til formålet. Åshild Lungaard (prosjektleder fra Raufoss RK på de gjennomførte prosjektene) har vært 7 ganger i Kenya, alle turene har hun betalt av egen pung. Det samme med de andre i klubben.

Ny prosjektansvarlig i klubben er Kjetil Dalheim

De har fått høy kompetanse på Global Grant- prosjekter, krav til søknad, oppfølging i gjennomføringen og krav til regnskap- og prosjektavslutning

Gunhild uttrykte og var imponert over nettverksbyggingen Raufoss RK hadde opparbeidet gjennom flere år

Det gode og tette samarbeidet med Dala Rieco, er med på å kvalitetssikre investeringene og tiltakene

Vi veit Kenya er et land med stor fare for korrupsjon og misbruk av midler. Raufoss RK har lært seg å se faresignalene og opparbeidet solide nettverk.

Vi takker Gunhild for ryddig orientering.

Ref: BjH

Møtet den 22. okt ble avlyst!

Møte den 15. okt

Dette var presidentens møte, og nye saker og orienteringer ble gitt.

Bl.a. : Ny 3- års avtale med Gudbrandsdal Orkester er vedtatt i styret.

Orienteringer fra distriktskonferansen, og presidenten fokuserte på ; Facebookside for klubben, Omdømmebygging og medlemsutvikling.

Vi fikk utlevert gruppeoppgaven fra distriktskonf. , og klubbens komiteer diskutertedisse og kom med kommentarer.

Løkken hilste fra Elise, vår utvekslingsstudent fra Frankerike, og orienterte om at hun vil besøke Norge og Ringebu i desember.

Ref: BjH

Møte den 08. okt

(1988)

Ole Anders Listad besøkte klubben denne kvelden. Han er pilot på helikopter, stasjonert på Luftambulansens base på Dombås. Han har sin utdannelse fra USA, og han ga oss et levende og godt innblikk i luftambulansens virke, oppdrag, tekniske hjelpemidler m.m.- men også historien til virksomheten og hvordan den har utviklet seg.

Historiske faktaopplysninger:

Pasienter ble transportert med fly helt tilbake til 1920 årene. Widerøe var først ute, men etter krigen hadde mange små flyselskap syke transport som en viktig inntektskilde. På 60-70 tallet kom private helikoptre i bruk til ambulansflyging.

2. juni 1978 letter for første gang legehelikoptret fra AHUS på Lørenskog. Ildsjel og initiativtaker var lege Jens Moe, Staten dekket ikke noe, alt ble finansiert med innsamlede midler. Det tok 10 år før staten kom på banen, men dekket da bare deler av driften

Luftambulansetjenesten (LAT) Helseforetak (HF) har det overordnede ansvaret for all luftambulansetjeneste i Norge, og eies de 4 regionale helseforetakene i Norge. Sykehusene har det medisinske ansvaret, og bemanner fly og helikoptre med leger og sykepleiere.

Det er 2 operatører som inngir anbud på fly og helikoptre, med 12 Baser med 13 helikoptre, samt 7 Baser med 9 ambulansfly. Tjenesten assisterer nesten 20.000 pasienter i året.

Basen på Dombås startet med Landskytterstevnet på Dombås i 1985, og formelt etablert i 1986 (midlertidig Base), permanent fra 1988. Basen på Dombås hadde nytt Basebygg i 1991, reist på dugnad av folket.

Helikoptret er bemannet med Pilot, Redningsmann og Anestesilege.

Stiftelsen Norsk Luftambulans skal vær en støttespiller for tjenesten, arbeide for en enda bedre luftambulansetjeneste, skaffe penger og være pådriver for mer forskning, -bedre utstyr på helikoptret, ekstra trening for mannskapet og politisk påvirkningsarbeid. Det har også kommet til en rekke utplasserte værkamera, som tar et bilde hvert 15. minutt og som vises på stor skjerm på Basene, samt også kan vises på mobil og nettbrett. Dette er til svært stor nytte når et oppdrag settes i verk.

Takk til Ole Anders for en ryddig og god gjennomgang av denne delen av det norske utrykningskorps, som alltid står klare for å hjelpe oss.

Ref: BjH

Møte den 01. okt

Vi besøkte i kveld det nye treningssentret i Vålebrua. Dette er treningssenter nr. 31 i Norge, og er en del av treningssenterkjeden

"Feelgood". Det er Anny Langrusten Wålen og Tor Ivar Wålen som har startet opp sentret, og som tok i mot oss. Anny er den daglige driver, og hun orienterte om sentret, konseptet og rettledet alle slik at vi fikk prøve oss på treningsmaskinene.

Anny har jobbet innen helsetjenesten i alle år, ble kjent med konseptet og "tente" på dette.

Maskinene i feelgood- konseptet er motoriserte treningsmaskiner og designet slik at øvelsene gjøres riktig. Du bestemmer hastigheten og følger maskinens bevegelser. Belastningen økes og endres automatisk og kontinuerlig utifra hvor mye du sjøl tar i, og alle maskinene tilsammen trener og strekker hele kroppen.

Anny og Tor Ivar har kjøpt maskinene, men leier lokaler. De har i tillegg til treningen lagt vekt på det sosiale for brukerne, og kaffe og forfriskninger kan nytes til en prat med andre treningspartnere.

Vi fikk prøve utstyret med veiledning fra Anny, og det hele var en positiv opplevelse som kan passe for de fleste, og må klart kunne betegnes som et "lav-terskel" tilbud hvor alle kan starte opp.

På den korte tiden siden sentret åpnet er det nå ca. 100 kunder som benytter tilbudet.

Vi takker for orienteringen og ønsker lykke til med et flott tilbud.

Ref: BjH